

**UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET**

Den 24. oktober 2018 blev af Grønlands Landsret i sagen

Retten behandlede

sagl.nr. K 191/17

(Retten i Grønland sagl.nr.

RIG-29-2017)

Anklagemyndigheden

(J.nr.55PM-98684-00002-12)

mod

T/U

født den [...] 1943

(advokat Peter Nisgaard Brink

j.nr. 40144001)

afsagt

D O M:

Retten i Grønlands dom

Dom i første instans blev afsagt af Retten i Grønland den 31. juli 2017. Ved dommen blev tiltalte T fundet skyldig i overtrædelse af inatsisartutlov nr. 9 af 22. november 2011 om beskyttelse af miljøet § 66, stk. 1, nr. 5, jf. § 68, stk. 1, jf. § 37, nr. 2, og blev idømt en bøde på 400.000 kr.

Anke

Denne dom er af tiltalte anket til landsretten, der har behandlet sagen som en bevisanke.

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået domfældelse i overensstemmelse med Retten i Grønlands bevisresultat og skærpelse.

Tiltalte T har påstået frifindelse, subsidiært formildelse.

Doms mænd

Sagen har været behandlet med domsmænd.

Sagsbehandlingstid

Sagen er modtaget i landsretten den 5. september 2017. Ankesagen blev første gang forsøgt hovedforhandlet den 29. maj 2018, men sagen kunne ikke fremmes til dom, da det under hovedforhandlingen viste sig, at en af domsmændene var inhabil. Ny hovedforhandling har herefter fundet sted den 18. oktober 2018.

Forklaringer

Tiltalte T og vidnet V har afgivet forklaring for landsretten.

T har supplerende forklaret, at han personligt købte [...] den 12. oktober 2008. Skibet havde forud herfor været ejet af et selskab. Han sejlede i 1999 skibet til Grønland. Da selskabet gik konkurs, endte det med, at han overtog skibet mod at overtage den pantsikrede bankgæld på 3-4 mio. kr. Han hæftede ikke forud for købet for bankgælden. Skibet kunne ikke bruges til noget, så han sejlede det i 2008 over til Nordlandet og ankrede det op i nærheden af sit sommerhus derovre. På den måde var det nemmere at passe skibet, bl.a. fordi han så var fri for at flytte skibet op til flere gange om dagen inde i havnen. Der var ikke nogen løbende udgifter til drift af skibet, der blot var oplagt ved Nordlandet. Han havde ikke penge til den løbende vedligeholdelse, og han havde ikke penge til at opretholde skibets registrering. Skibet blev derfor afregistreret i Skibsregistret, og det var heller ikke forsikret efter 2008. Hans plan var at sælge skibet, og det forsøgte han også. Han annoncerede ikke, men kontaktede forskellige forbindelser i Grønland og Danmark. Han havde licens til at fiske, men den fulgte ikke skibet. Et ophugningsfirma i Grenå mente, at det ikke kunne betale sig for dem at købe det på grund af den lave jernpris på det tidspunkt. Firmaet ville ikke give noget for skibet, men ville give ham 1 kr. pr. kg jern, hvis han sejlede skibet til Grenå. Gælden oversteg i 2008 skibets værdi.

I august 2011 opgav han af helbredsmæssige grunde at have mere med skibet at gøre. Han og hans familie boede på det tidspunkt i Nuuk. Han forsøgte ikke at komme af med skibet og undersøgte ikke mulighederne for ophugning ud over hans kontakt til ophugningsfirmaet i Grenå. Der var ikke reelle forhandlinger med firmaet, for jernprisen var for lav. Han husker ikke, om kontakten til firmaet fandt sted i 2011 eller tidligere, men han mener, det var tidligere. Skibet stod oprindeligt på en anden position end den, hvor det nu er placeret. Skibet har ikke revet sig løs, og det er ikke væltet. Man kan gå rundt om skibet to gange i døgnet og kan ved højvande sejle ind til skibet. Som det kan ses på fotoene på ekstraktens side 97, lå skibet på det tidspunkt på klipperne og ikke på den position, hvor han placerede det – 3-4 skibslængder derfra. Da han blev klar over skibets aktuelle placering, havde han ikke mulighed for at gøre noget ved det, og det sagde han også til V, da denne kontaktede ham telefonisk i 2009 i Danmark. Det er rigtigt, som han forklarede i Retten i Grønland, at skibet strandede i 2011. Det er dog noget, han tror, og ikke noget han ved, for han boede da i Danmark. Skibet repræsenterer fortsat en værdi for ham, men det er ikke meget værd. Det skal være en modig mand,

der køber det. Værdien er lig 0. Banken har ikke opgivet sit krav mod ham og har overgivet det til inkasso.

Han flyttede til Danmark i 2009, hvor de købte hus, men de havde stadigvæk i 2011 en bolig i Nuuk. Hans datter bor fortsat i Nuuk.

Brevet i 2012 fra Søfartsstyrelsen forholdt han sig ikke til. Styrelsen angav en helt forkert position for skibet, og han foretog sig derfor ikke noget i anledning af brevet.

Foreholdt to fotos, der er optaget den 30. maj 2012 (ekstraktens side 102) har tiltalte forklaret, at han ikke ved, hvor længe skibet har ligget på den måde, men han tror, at det har ligget sådan også forud for 2012. Han tror, at skibet også vil ligge sådan ved højvande. Ved springtid er højvandet 4-5 meter.

Tiltalte har om sine personlige forhold forklaret, at han er næsten 75 år og har helbredsproblemer, idet han bl.a. går med stok. Han ejer ingenting og modtager almindelig folkepension.

V har forklaret, at han er uddannet forstkandidat. Han har været ansat i Departementet for Natur og Miljø siden 2009 og har været sagsbehandler på sagen om [...]. Han har siden 2010-11 arbejdet med havmiljølovgivningen. Departementet blev bekendt med sagen om [...] via en kontakt fra kommunen eller brandmyndighederne i maj 2012. Departementet har desuden ifølge de oplysninger, han har haft adgang til, registreret en hændelse i 2010. Som han husker det, drejede det sig om en hændelse, hvor skibet i 2009-10 havde revet sig løs. På det tidspunkt lå det ifølge nogle fotos længere væk fra kysten end nu.

Han har ikke de tekniske oplysninger om, hvordan skibet har revet sig løs. Departementet har flere gange foretaget visuel besigtigelse af skibet uden at være om bord. De har ikke foretaget miljømæssige undersøgelser. Selve det, at skibet ligger efterladt, udgør en betydelig miljøbelastning. Han har svært ved at sige noget om den konkrete miljøbelastning, ud over skibet er efterladt. Han mener desuden, at de har konstateret batterier på taget af skibet og løsrevne dele, der kan være til gene eller fare. Affald i naturen er at betragte som visuel forurening. Skibet er placeret i et område med sommerhytter, og han antager, at det generer beboerne i de hytter. Han kan ikke uddybe affaldsbegrebet ud over at henvise til lovgivningen. Når der foreligger en endelig dom, vil departementet tage stilling til, hvad der videre skal ske med skibet.

Han har været i kontakt med tiltalte i juni 2012. Han mener, at det er højst usandsynligt, at han har været i kontakt med tiltalte forud for 2012. Han kan ikke svare på, om en anden medarbejder har kontakttet tiltalte i forbindelse med hændelsen i 2009-10. Den 18. oktober

2012 foranledigede han, at skibet blev besigtiget, og at der blev taget nogle fotos – dette for at konstatere, om, skibet stadig lå der.

Han mener ikke, departementet har haft kontakt til Søfartsstyrelsen i forbindelse med sagen. Departementet forholder sig kun til det miljømæssige. Det er hans klare vurdering, at styrelsens brev af 20. juli 2012 ikke ville have betydet noget for departementets afgørelse. Den gældende havmiljølov fra 2017 tillader ikke længere dumpning af skibe. Før den tid kunne man i helt særlige tilfælde søge om tilladelse til at dumpe et skib. Han ved, at der syd for Nuuk er en ”skibskirkegård” fra begyndelsen af 1990’erne. Den er etableret uden Selvstyrets tilladelse, og en placering af [...] er ikke en mulighed. Forud for miljøbeskyttelsesloven fra 2011 gjaldt en landstingsforordning om miljøbeskyttelse, der indeholdt en bestemmelse, der svarer til den nugældende § 37.

Indstillingen vedrørende bødens størrelse er baseret på de anslåede udgifter til bjergning og ophugning. Departementet har undersøgt, om det var muligt at få skibet til at flyde igen. Via et andet departement har de kontaktet en konsulent, og de har haft kontakt til Nuuk Værft. Dette og Grontmij/Carl Bros rapport er grundlaget for den anslåede udgift. Der har ikke været fortilfælde med fjernelse af strandede skibe, og ham bekendt har departementet ikke andre sager om strandede skibe, der er efterladt i naturen som affald. Departementet anser sagen for meget principiel bl.a. i relation til afgrænsningen mellem havmiljøloven og miljøbeskyttelsesloven.

Landsrettens begrundelse og resultat

Tiltalen for landsretten for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 37, nr. 2, er ifølge retsbogen af 29. maj 2018 formuleret således, at T har ”undladt at bortfjerne skibet fra kysten...”, det vil sige, at han ifølge gerningsbeskrivelsen har gjort sig skyldig i en kriminaliseret undladelse.

Miljøbeskyttelseslovens § 37, nr. 2, er formuleret således, at det blandt andet er forbudt, at stoffer mv., der kan forurene ”oplægges på jorden, fjeldet eller isen”, det vil sige, at bestemmelsen kriminaliserer en aktivt foretaget handling.

Landsretten finder ikke, at den i tiltalen formulerede undladelse kan henføres under gerningsindholdet i miljøbeskyttelseslovens § 37, nr. 2, jf. herved også princippet i kriminallovens § 1.

Som følge heraf frifindes Svend Åge Larsen for den rejste tiltale.

THI KENDES FOR RET:

Tiltalte T frifindes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for begge retter.

Lisbeth Parbo

Kirsten Thomassen

Karsten Bo Knudsen